Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	16Co/19/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6417210089
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Alexander Mojš
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2020:6417210089.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivice Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v spore žalobcu: E. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. H. H., U. XXX/XX, zastúpeného D.. E. P., I., I. P. so sídlom v H., R. XX, proti žalovanej J. S., zastúpenej G. J. S. T., R. X, za ktorú koná E.. I. T., P. H. T. T., H. B., o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom, č. k. 5C/43/2017 - 127 zo dňa 08. 10. 2018, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok okresného súdu, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi škodu v sume 3.245,64 EUR s určeným príslušenstvom a zaplatiť nemajetkovú ujmu vo výške 2.500 EUR ako aj vo výroku, ktorým žalobu vo zvyšku o zaplatenie nemajetkovej ujmy zamietol p o t v r d z u j e.

II. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým konanie o zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 5.000 EUR zastavil, z o s t á v a nedotknutý.

III. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým rozhodol o trovách konania m e n í tak, že žalovaná j e p o v i n n á nahradiť žalobcovi trovy konania na súde prvej inštancie za konanie o náhradu škody v rozsahu 100 % a za konanie o zaplatenie nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 %.

IV. Žalovaná j e p o v i n n á nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania za konanie o náhradu škody v rozsahu 100 %; žalovaná j e p o v i n n á nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania za konanie o zaplatenie nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.245,64 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 14. 07. 2017 do zaplatenia v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia a v tej istej lehote 30 dní zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.500 EUR (výroky I. a II.). Konanie o zaplatenie 5 % ročného úroku z omeškania zo sumy 5.000,- EUR od 14. 07. 2017 do zaplatenia zastavil (III. výrok), vo zvyšku žalobu o zaplatenie nemajetkovej ujmy zamietol (IV. výrok) a žalobcovi priznal od žalovanej náhradu trov konania v pomere 39,36 % (V. výrok).

2. Žalobca sa domáhal náhrady škody v sume 3.245,64 EUR s úrokom z omeškania, ktorá pozostávala z účelne vynaložených trov v súvislosti s obhajobou v trestnom konaní a ďalej zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 EUR, ktoré mu boli spôsobené v trestnom konaní v dôsledku nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia, ktorým bolo uznesenie vyšetrovateľa Z. U. M.:Z.-XXX/Z.XXXX zo dňa XX. XX. XXXX.

3. Okresný súd zistil, že uznesením M.:Z.-XXX/Z.XXXX zo dňa XX. XX. XXXX začalo trestné stíhanie žalobcu pre prečin nezaplatenia dane na tom skutkovom základe, že ako konateľ daňového subjektu C., J. T. R., O.: XX XXX XXX podal riadne daňové priznanie na daň z pridanej hodnoty za tretí štvrťrok 2008, v ktorom priznal daňovú povinnosť vo výške 9.882,62 EUR, splatnú 27. 10. 2008 a daňové priznanie na daň z pridanej hodnoty za štvrtý štvrťrok 2008, v ktorom priznal daňovú povinnosť vo výške 5.859,52 EUR, splatnú 26. 01. 2009, ktoré povinnosti nesplnil a daň nezaplatil ku škode štátneho rozpočtu J.. Okresná prokuratúra v W. F.. uznesením N. XXX/XX-X zo dňa XX. XX. XXXX sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia ako nedôvodnú zamietla a na súde podala obžalobu. Okresný súd v Žiari nad Hronom v konaní sp. zn. 3T/194/2009 uznal žalobcu za vinného, ale odvolací Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 5To 263/10 zo dňa 07. 06. 2011 rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil na nové prejednanie. Po opätovnom rozhodnutí okresného súdu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 5To 89/2015 zo dňa 01. 12. 2015 žalobcu spod obžaloby oslobodil, lebo žalovaný skutok nie je trestným činom.

4.1. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na zmysel právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu, ktorému zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nezákonným rozhodnutím štátu proti fyzickej osobe, bola odčinená. Zodpovednosť štátu vychádza z princípu materiálneho právneho štátu, ktorý nesie objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Rozhodovacia prax súdov dospela k záveru, že ak došlo zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodeniu spod obžaloby, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu treba vychádzať z toho, že trestné stíhanie nemalo byť proti fyzickej osobe vedené.
4.2. Okresný súd prihliadol na to, že proti rozhodnutiu o vznesení obvinenia podal žalobca sťažnosť ako riadny opravný prostriedok. Sťažnosť okresná prokuratúra zamietla ako nedôvodnú. Žalobca bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie, nie je trestným činom a podozrenie, pre ktoré bolo proti žalobcovi začaté trestné stíhanie sa nepotvrdilo. Dôsledkom toho je, že rozhodnutie o vznesení obvinenia je nezákonné rozhodnutie.
4.3. Žalobca tiež preukázal, že mu vzniklo právo na náhradu škody vo výške 3.245,64 EUR, ktorá pozostáva z nákladov, ktoré vynaložil na tarifnú odmenu advokáta v trestnom konaní z dôvodu svojej obhajoby. Škodu preukazoval faktúrou 11/2016 z 16. 03. 2016, ktorou obhajca fakturoval trovy právneho zastúpenia, čo uviedol aj pri predbežnom uplatnení tejto náhrady. Žalobca trovy obhajoby uhradil a žalovaný špecifikáciu trov obhajoby nespochybňoval. Okresný súd žalobcovi priznal spolu s peňažným plnením aj 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 3.245,64 EUR počítaný od 14. 07. 2017, Omeškanie žalobca odvodil od odpovede G. na jeho žiadosť o predbežné prejednanie nároku a lehoty na jeho uspokojenie.

5.1. Žalobca ďalej požadoval náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla trestným stíhaním v dôsledku nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia. Okresný súd vychádzal z toho, že ochrana osobnosti je založená na objektívnom princípe a na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje zavinenie toho, ktorú neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Okresný súd skúmal, či nezákonné rozhodnutie bolo objektívne spôsobilé spôsobiť žalobcom tvrdenú ujmu na jeho osobnej a mravnej integrite a značnej miere znížiť jeho vážnosť, dôstojnosť a česť.
5.2. Žalobca nárok odôvodnil tým, že v období šiestich rokov od XXXX do XXXX verejnosť na neho hľadela ako na páchateľa trestného činu a v dôsledku uvedomovania si tohto stavu žalobca pociťoval nervozitu a zúfalstvo. Žalobca uzavrel manželstvo XX. XX. XXXX a dňa XX. XX. XXXX sa im narodila H.. V J. XXXX mu bolo vznesené obvinenie. Firma išla do konkurzu a v roku 2010 sa zamestnal. V dôsledku trestného stíhania, ktoré trvalo veľmi dlhú dobu dochádzal z miesta bydliska na procesné úkony, predkladal žiadané dôkazy. Žalobca bol pod stresom, trestné stíhanie malo vplyv na spolužitie s manželkou, aj rodičmi žalobcu, s ktorými v P. bývali v spoločnej domácnosti. Vznikali medzi nimi nedorozumenia. V dôsledku trestného stíhania žalobca zmenil trvalý pobyt a poštu si nechal posielať do P., aby sa jeho trestné stíhanie neriešilo na dedine v ktorej žila rodina. Nezhody v rodine vznikali aj v dôsledku finančných nákladov na trestné stíhanie. Žalobca nechal vypracovať znalecký posudok, ktorým preukazoval svoju nevinu. Keď bolo pojednávanie v jeho trestnej veci pred krajským súdom, mal žalobca úraz a po operácii bol práceneschopný. Napriek tomu sa dostavil na súd, aby preukazoval svoju nevinu. Utlmené aktivity v spoločenskom a rodinnom živote sa začali vracať do normálu až koncom roka XXXX.

5.3. Manželka žalobcu E.. D. H. uviedla, že počas trestného stíhania sa žalobca uzatváral do seba, nestaral sa veľmi o rodinu, menil nálady, často sa hádali. Trestné stíhanie malo vplyv aj na deti pochádzajúce z manželstva, najmä na staršiu dcéru, ktorá je s otcom veľmi spätá. C. C. sa narodila v roku XXXX. Keď mali deti narodeniny, žalobca ani nebýval doma, aby sa nehádali.. Keď sa žalobca zamestnal, veľa času trávil v práci, stávalo sa že tam aj prespával. Keď bolo trestné stíhanie žalobcu ukončené, každému v rodine sa uľavilo. Svedkyňa nepotvrdila, že by na verejnosti, v obci v súvislosti s trestným stíhaním jej manžela niekto povedal niečo zlé alebo nepríjemné a vtom zmysle sa nevyjadrovali ani ich deti. Matka žalobcu E. H. vypovedala, že jej syn mal trvalé bydlisko v rodičovskom dome v P., kde sa počas trestného stíhania aj s rodinou zdržiaval. Svedkyňa vedela, že je vedené trestné stíhanie a ľudia sa jej pýtali, prečo je syn trestne stíhaný. V dôsledku toho trpela rodina, syn sa hádal s nevestou, ktorá bola na materskej a potrebovala oporu, ktorú jej žalobca neposkytol. Našiel si podnájom v P., občas prespával aj v robote. Do roku XXXX žalobca podnikal, na D. XXXX sa zamestnal vo firme R. G., kde pracoval doteraz.

6. Podľa okresného súdu žalobca preukázal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 2.500 EUR. pri určení uvedenej náhrady okresný súd prihliadol na celkovú dobu trestného stíhania vyše X rokov. Trestné stíhanie skončilo oslobodením z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Žalobca sa nepochybne vnútorne ťažko vyrovnával so svojím trestným stíhaním a hroziacim trestom, keď sám trestné konania a aktivity pri predkladaní dôkazov vnímal tak, že ho nikto z orgánov trestného konania nepočúval. Je nepochybné, že trestné stíhanie a nepravdivé obvinenie vo veľkej miere zasiahlo do súkromia a osobného života žalobcu. Dôsledky trestného stíhania boli zvýrazňované vnímaním neúspechu v priebehu trestného stíhania, pretože okresný súd žalobcu opakovane uznal za vinného a až odvolací súd žalobcu oslobodil. Žalobcu osobne aj s rodinou pociťoval negatívne reakcie dedinského prostredia, trestné stíhanie vnieslo do jeho manželského života hádky, nedôveru a stres, čo dôsledkom boli odchody žalobcu z domácnosti, v snahe ochrániť rodinu.

7. Žalobu v prevyšujúcej časti uplatnenej nemajetkovej ujmy nad sumu 2.500 EUR okresný súd zamietol z dôvodu nepreukázania, že žalobca nepreukázal, že by mu vznikli závažné následky v spoločenskom uplatnení. Samotný žalobca vypovedal, že kamarátov nestratil, ani nemal problém nájsť si prácu. Trestné stíhanie nemalo vplyv na jeho spoločenské vzťahy a nepreukázal, aký vplyv malo trestné stíhanie na jeho pracovné aktivity, lebo sa zamestnal od roku XXXX potom, ako firma, v ktorej podnikal, išla do konkurzu.

8.1. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. f), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 18 ods. 1, ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a § 11, § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O čiastočnom zastavení konania rozhodol podľa § 145 ods. 2 CSP z dôvodu späťvzatia žaloby v časti žalovaného úroku z nemajetkovej ujmy.
8.2. O náhrade trov konania rozhodol pomerom úspech podľa § 255 ods. 2 CSP, keď vychádzal z toho, že z celkovej žalovanej sumy 8.245,64 EUR úspech žalobcu predstavuje 69,68 % a úspech žalovaného 30,32 %. Po vzájomnom započítaní úspechu a neúspechu priznal úspešnejšiemu žalobcovi náhradu trov v pomere 39,36 %.

9.1. Proti rozsudku podali včas odvolanie obe strany sporu. Žalobca v odvolaní proti zamietajúcej časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy okresnému súdu vytýkal, že nesprávne vyhodnotil skutkový stav k výške priznanej nemajetkovej ujmy. Priznanú sumu 2.500 EUR považuje žalobca za nedostatočnú. Žalobca preukázal, že vedie riadny život so svojimi rodičmi, manželkou a dvomi deťmi v malej obci. Stres z trestného konania prenášal na svoju rodinu. Žalobca v konaní nepreukazoval zásah do jeho spoločenského života z dôvodu, že jeho spoločenský život predstavovala iba rodina a práca. Trestné stíhanie vnímal ako prejav arogancie moci a očakával satisfakciu za nemajetkovú ujmu. Je zamestnaný v nadnárodnej spoločnosti, v ktorej sú prísne nároky na každého zamestnanca, kde žalobca prichádza denne do kontaktu so zákazníkmi. Jeho trestné stíhanie bolo nezákonné z dôvodu absencie znaleckého posudku na posúdenie solventnosti páchateľa, čo sa ukázalo ako najpodstatnejšie pre výsledok trestného konania. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil a zaviazal žalovanú uhradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu aj v sume 2.500 EUR a priznal mu náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
9.2. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej a súčasne v replike na vyjadrenie žalovanej k jeho odvolaniu uviedol, že žalovaná vo svojej argumentácii nepredložila ucelený výklad svojej argumentácie

a v jej odvolaní použité citácie z rozhodnutia ústavného súdu sú vytrhnuté z kontextu. Spôsobom argumentovania dochádza k oslabeniu záruk právneho štátu a k právnej neistote. V posudzovanom prípade bolo sporné, či skutok je vôbec trestným činom Trestné stíhanie je proces počnúc vznesením obvinenia končiac právoplatným rozhodnutím. Ak by bol poverený príslušník PZ postupoval v súlade so zákonom a nechal vyhotoviť znalecký posudok z odvetvia účtovníctva, potom by k uzneseniu o vznesení obvinenia nebolo došlo, čo vyplýva z dokazovania pred konajúcimi súdmi. Tvrdenie žalovanej o neexistencii príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a trovami konania sú účelové a nesprávne, tieto tvrdenia neboli prezentované v konaní na okresnom súde v rámci inštitútu procesnej obrany. Odvolanie žalovanej považuje za neopodstatnené.

10.1. Žalovaná v odvolaní navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu zamietnuť alebo zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Okresný súd nepovažoval uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné automaticky v dôsledku toho, že žalobca bol spod obžaloby prokurátora oslobodený. Prihliadol na to, že dôvodom oslobodenia bolo, že skutok nie je trestným činom, ktorú skutočnosť súd len konštatoval a nijakým spôsobom sa s ňou nevysporiadal. Štát zodpovedá za nezákonné rozhodnutie a nie za výsledok trestného konania. Žalobca bol síce spod obžaloby prokurátora oslobodený z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, ale Krajský súd v Banskej Bystrici tak rozhodol po vykonanom rozsiahlom dokazovaní aj s prihliadnutím na závery znaleckého posudku č. XXX/XXXX znaleckej organizácie D., J. E. zo dňa XX. XX. XXXX. Niektoré zásahy do osobnosti fyzickej osoby, ktoré sa zdanlivo javia ako odporujúce objektívnemu právu, nemožno považovať za neoprávnené vtedy, keď sú dané okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. V trestnom konaní dochádza k stretu medzi individuálnym záujmom fyzickej osoby s vyšším verejným záujmom, ktorému sa priznáva prednosť. Uznesenie o vznesení obvinenia atribúty nezákonného rozhodnutia nespĺňa.
10.2. Ďalej žalovaná namietala, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a trovami konania, nakoľko úkony súdu po preskúmaní obžaloby akúkoľvek príčinnú súvislosť pozastavili. Trovy obhajoby vzniknuté po preskúmaní obžaloby súdom majú príčinu v tom, že súd považoval obžalobu za dôvodnú. Okresný súd prihliadol na to, že celková doba trvania trestného konania bola vyše šesť rokov, ale prípravné konanie od začatia trestného stíhania do podania obžaloby na súde trvalo od XX. XX. XXXX do XX. XX. XXXX. Súd tiež nevykonal žalovaným navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie skutočností týkajúcich sa priznania nemajetkovej ujmy 2.500 EUR. Prihliadol na prostredie, v ktorom žalobca žije a pracuje. V súvislosti s dopadom trestného stíhania na život žalobcu boli vypočuté iba osoby blízke žalobcovi, ktoré vypovedali v jeho prospech.
10.3. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaná zopakovala, že rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho skutkového a právneho posúdenia veci. V konaní nebola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia ako právny základ sporu. Žalobcovi právo na náhradu škody nevzniklo a odkázala na dôvody odvolania, ktoré podala proti rozsudku.

11. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu a žalovaného v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contr. CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil, pretože je vo výroku vecne správne. Rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP len vo výroku o trovách konania.

12. Podľa § 3 ods. 1, písm. a) zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon“)., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

Podľa § 3 ods. 2 zákona, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1, písm. b) zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a
1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo
2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

Podľa § 5 ods. 1 zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zákona, a tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.
Podľa § 6 ods. 2 zákona, právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 18 ods. 3 zákona, súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.

Podľa § 17 ods. 2 zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

13. V zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie je premietnutá zásada, že trestnú zodpovednosť musí dokázať štát. Ak sa trestnoprávna zodpovednosť osobe nepreukáže, potom musí nasledovať zodpovednosť štátu, za predpokladu, že dotknutá osoba, ktorej škoda resp. nemajetková ujma rozhodnutím orgánu verejnej moci vznikla, nárok preukáže.

14. Predpoklady, za ktorých štát zodpovedá za škodu a nemajetkovú ujmu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci sú uvedené v § 5 ods. 1, v spojení s § 3 ods. 1, ods. 2 zákona. Uvedená právna úprava vylučuje možnosť zbavenia sa zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci nezákonným rozhodnutím, ak sú splnené podmienky stanovené týmto zákonom. Podmienka existencie škody z nezákonného rozhodnutia má pôvod z hmotnoprávnej úprave zodpovednosti za škodu.

15. Na posúdenie splnenia zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu sa použije všeobecná právna úprava podľa Občianskeho zákonníka. Predpokladom vyvodenia zodpovednosti za škodu je v posudzovanom prípade existencia škody, nezákonné rozhodnutie a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, s uvedenými predpokladmi sa okresný súd v odôvodnení vysporiadal. Objektívna zodpovednosť štátu znamená, že štát zodpovedá za výsledok trestného stíhania. Žalobca preukázal, že si trestné stíhanie nezavinil, že mu vznikla škoda a nemajetková ujma a príčinnú súvislosť medzi škodou (trovami obhajoby), nemajetkovou ujmou a jeho trestným stíhaním.

16. Titulom pre uplatnenie škody proti štátu je nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia, ktoré nemá charakter právoplatného a vykonateľného odsudzujúceho rozhodnutia. Podmienky existencie účastníka konania, nezákonného rozhodnutia a riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov (§ 5 ods. 1, § 6 ods. 1, ods. 2 zákona) má základ v procesnom práve, ktorým je v posudzovanej veci Trestný poriadok. Nezákonnosť rozhodnutia okresný súd správne vyvodil z toho, že žalobca bol spod obžaloby, oslobodený, pretože skutok kladený za vinu v uznesení o vznesení obvinenia a v obžalobe nie je trestným činom. Uvedený záver súdu sa nepochybne vzťahuje na rozhodnutie o vznesení obvinenia, ktoré obžaloba prevzala a práve z toho dôvodu orgánom štátu, ktorý koná za žalovanú, je generálna prokuratúra.

17.1. Odvolanie žalovanej nebolo dôvodné. Žalobca za nezákonné rozhodnutie správne označil uznesenie o vznesení obvinenia a okresný súd považoval za rozhodujúce, že prokurátor podal obžalobu, čím zachoval nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, ktorá bola konštatovaná v

rozhodnutí súdu o oslobodený spod obžaloby. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia trestného stíhania je výsledok trestného konania, v ktorom bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Argumentácia žalovanej nesmerovala k spochybneniu zodpovednosti štátu za výsledok trestného konania a pre nepriznanie náhrady škody musia byť dané dôvody osobitného zreteľa.
17.2. Právna úprava v § 3 ods. 2 zák. 514/2003 Z. z. stanovuje imperatív nemožnosti zbavenia sa zodpovednosti za škodu, pokiaľ poškodený preukazuje škodu (nemajetkovú ujmu), ktorá mu bola spôsobená orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci. Ak by zastavil trestné stíhanie prokurátor, potom by dôsledky nezákonného rozhodnutia nemohol znášať sám. Žalovaná mala povinnosť konať tak, aby z jej rozhodnutia škoda nevznikla. Za tejto situácie nesie prokuratúra za podanie obžaloby zodpovednosť z rovnakého dôvodu, akú možno vyvodiť z nezákonného rozhodnutia vyšetrovateľa. Predpokladom pasívnej legitimácie žalovanej je právoplatné rozhodnutie súdu o oslobodení spod obžaloby, ktorým žalobca preukazuje nezákonnosť rozhodnutia, z ktorého mu žalované nároky vznikli. (obdobne pri zastavení trestného konania pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 MCdo 15/2009 publikované v zbierke rozhodnutí pod č. 37/2014).
17.3. Škoda uplatnená ako trovy obhajoby po podaní obžaloby je v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, na základe ktorého bola obžaloba podaná. Škoda spojená s rozhodnutím, vydaným pri výkone verejnej moci je preukázaná až oslobodzujúcim rozhodnutím súdu, preto v príčinnej súvislosti z nezákonným rozhodnutím sú trovy obhajoby až do právoplatného skončenia trestného konania.
17.4. Súdna prax dospela k výkladu nezákonného rozhodnutia vydaného v trestnom konaní, z ktorého možno vyvodiť zodpovednosť štátu aj zodpovedný štátny orgán, ktorý za štát je povinný konať a znášať zodpovednosť. Okresný súd aplikoval rozhodovaciu prax súdov, na ktorú v odôvodnení rozhodnutia správne poukázal. Trestné konanie má svoje procesné pravidlá, v ktorých za štát koná vyšetrovateľ policajného zboru, prokurátor alebo súd. Uvedené štádiá trestného konania neprerušujú priamu príčinnú súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa, lebo ich spoločným jednotiacim znakom je skutok, pre ktorý je vznesené obvinenie a vedené trestné konanie až do jeho právoplatného skončenia.

18. Žalovaná v odvolaní vyvodzuje, že k zmene dôkaznej situácie v trestnom konaní došlo až v konaní pred súdom. Toto tvrdenie nie je korektné, pretože vzhľadom na trestný čin, pre ktoré bolo vedené trestné stíhanie žalobcu, bola od začiatku spornou otázka, či skutok, pre ktorý podal prokurátor obžalobu je alebo nie je trestným činom. Túto otázku mal možnosť prokurátor pred podaním obžaloby vyhodnotiť a neponechávať na aktivitu súdu alebo obžalovaného. Na znalecký posudok prihliadol ako na relevantný dôkaz v trestnom konaní až odvolací súd.

19.1. Odvolací súd nepovažoval za dôvodné ani odvolanie žalobcu a žalovanej vo výrokoch, ktorými rozhodol o sume nemajetkovej ujmy, resp. o jej zamietnutí nad sumu 2.500 EUR. Okresný súd prihliadol na to, že žalobca vedie riadny život so svojou, manželkou, dvomi deťmi a rodičmi v malej obci. Žalobca stres z trestného konania prenášal na svoju rodinu čo bolo nepochybne preukázané tým, že jeho trestné stíhanie začalo krátko po uzavretí manželstva a narodení prvého dieťaťa. Súd vyhodnotil výpovede svedkov pri odôvodnení výšky nemajetkovej ujmy. Dôkazy neboli v rozpore s tým čo tvrdil žalobca. Žalovaná navrhované doplnenie dokazovania výsluchom starostu obce nezdôvodnila z hľadiska spochybnenia ostatných dôkazov a záverov okresného súdu.
19.2. Okresný súd správne poukázal pri odôvodnení nemajetkovej ujmy aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 137/2008, publikované v Zbierke rozhodnutí pod č. R 53/2010, z ktorého vyplýva dôkazná povinnosť žalovaného, ktorý existenciu a výšku nemajetkovej škody spochybňuje. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd priblížil obsah práva na súkromie fyzickej osoby, za ktoré treba považovať najmä jej súkromný život, intímnu a rodinnú sféru, vnútorný myšlienkový a citový život. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy je vždy existencia závažnej ujmy, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie, dopad a dôsledky považuje za ujmu závažnú, pričom nie sú rozhodujúce subjektívne pocity dotknutej osoby, ale objektívne hľadisko. Podľa uvedeného judikátu, ktorý sa uplatní aj pri zodpovednosti za nemajetkovú ujmu proti štátu, ak došlo k zásahu do súkromia, nie je procesnou povinnosťou dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie je vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti.
19.3. Zamietnutia časti peňažného plnenia nemajetkovej ujmy okresný súd hodnotil z hľadiska súvislosti intenzity zásahu na osobu a súkromie žalobcu. Nemajetkovú ujmu správne posudzoval z toho hľadiska, ako zasiahlo trestné stíhanie žalobca samotného. Je nepochybné, že trestné stíhanie vnieslo do jeho manželského života hádky, nedôveru a stres, čo dôsledkom boli odchody žalobcu z domácnosti, ktorý

v snahe ochrániť rodinu sa viac sústredil na svoju prácu. Uvedené žalobca preukazoval tým, že sa zdržiaval mimo bydliska v podnájme a v zamestnaní na úkor rodinného života s maloletými deťmi, ktoré vyrastali v útlom veku práve počas jeho trestného stíhania. Žalobca nárok na peňažnú satisfakciu odôvodnil aj tým, že v období šiestich rokov od XXXX . do XXXX subjektívne pociťoval nervozitu z trestného stíhania. Záver okresného súdu, že trestné stíhanie nemalo vplyv na spoločenské vzťahy a pracovné aktivity žalobcu bol objektívnym dôvodom nepriznania celej žalovanej sumy. Okresný súd v odôvodnení dôsledne vychádzal z právnej úpravy § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z..

20. Okresný súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, dokazovaním náležite zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu za vecne správne a rozsudok z tých istých dôvodov potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

21.1. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§262 ods. 1 CSP). Rozhodnutie o trovách konania je súvisiaci výrok s rozhodnutím vo veci samej a odvolanie žalobcu je treba považovať za dôvodné vo výroku o trovách konania, o ktorých okresný súd rozhodol nesprávne, keď posudzoval pomer úspechu strán z celkovej žalovanej peňažnej sumy a po vzájomnom započítaní úspechu a neúspechu priznal úspešnejšiemu žalobcovi náhradu trov v pomere 39,36 %.
21.2. Okresný súd opomenul, že predmetom konania boli dva nároky so samostatným skutkovým základom. V konaní o náhradu škody bol žalobca v konaní na súde prvej inštancie v celom rozsahu úspešný a má podľa § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania od žalovanej. Obdobne bol úspešný aj v konaní o priznanie peňažnej satisfakcie, pri ktorej výška priznanej peňažnej náhrady závisela od úvahy súdu.
21.3. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, ktorý má podľa § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania z tých istých dôvodov, pre ktoré odvolací súd zmenil výrok o trovách konania za konanie na súde prvej inštancie. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

22. Výrok, ktorým okresný súd konanie o zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 5.000 EUR zastavil nebol odvolaním dotknutý.

23. Rozhodnutie bol v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bol v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
(§ 420 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b)
(§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).
Je povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).
Dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.
Nedostatky dovolania vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP.